

číslo 37 | únor 2022

Ekoton

Bulletin EVVO Královéhradeckého kraje

SVĚTEM SNŮ A SKUTEČNOSTÍ – 25 LET OD SETKÁNÍ
MIROSLAVA ZIKMUNDA S VÝCHODOČESKÝMI UČITELI

OBOŽIVELNÍK A PLAZ ROKU 2022

MUTTICHOVY NĚMÉ ZNAČKY V NOVÉM KABÁTĚ

NORSKO: SOUOSTROVÍ VESTERÁLY A LOFOTY

Foto: archiv SEVER

Projekt Přírodní zahrada v DD, MŠ a ŠJ Broumov

V roce 2019 vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR výzvu na podávání žádostí o poskytnutí podpory na realizaci projektů v oblasti environmentální prevence – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta. Zařízení Dětský domov, mateřská škola a školní jídelna Broumov se do této výzvy zapojilo s projektem Přírodní zahrada. Žádost byla schválena a projekt byl k 30. 11. 2021 zrealizován.

Projekt Přírodní zahrada by měl celkově zlepšit výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy v oblasti EVVO a rozšířit možnosti environmentální výchovy v dětském domově. Areál zařízení disponuje rozsáhlým parkem, který slouží k volnočasovým aktivitám pro děti

mateřské školy i děti dětského domova. Nachází se zde velké množství vzrostlých a mohutných stromů a projekt byl situován tak, aby do stávající zeleně nebylo zasahováno.

Cílem projektu bylo vybavit zahradu dalšími venkovními učebními koutky a novými prvky pro

výuku a hry, které běžně probíhají pouze ve vnitřních prostorách, a rozšířit tak možnosti pobytu dětí v přírodě po větší část dne. Hravou formou rozvíjet u dětí pracovní dovednosti, poznávací schopnosti, obratnost a vztah k přírodě. Nezávislou a přirozenou cestou lze

zde dětem přiblížit přírodní jevy a zákonitosti a položit tak základy klíčových kompetencí.

Cílovou skupinou jsou děti docházející do mateřské školy a děti pobývající v dětském domově. Zahrada by měla být dále využita i pro akce a programy, do kterých budou zapojeni i zástupci různých ekologických hnutí a organizací. Ti by měli dětem nenásilnou formou a hrou představovat svoji činnost, učit je poznávat přírodu a procesy v ní.

Do projektu jsou zapojeni i rodiče dětí MŠ, učitelky a vychovatelé DD. Pedagogové by měli připravovat různé programy a hry a společně s rodiči vytvářet zázemí a pomáhat v rámci údržby zahrady.

Celý projekt je rozdělen do tří částí. První část zahrady se jmenuje „Zahrada – živá učebnice pro děti“. Je tvořena čtyřmi kruhovými plochami zapuštěnými do svahu. Výškový rozdíl vyrovnávají nízké zídky z kamene, dřevěné nízké palisády nebo vyvýšené záhony. Každý z těchto kruhů o průměru 6 m nabízí různé edukační a interaktivní aktivity.

Hrací plocha HMAT-ZRAK-SLUCH

Kruh je zasazen mezi mohutnou douglaskou a javorem mléčem. Po obvodu je hmatový chodník, na který bylo použito celkem 5 druhů materiálu = písek, šišky, mech, oblé valounky a kamenná dř. Kruh tvoří z poloviny hudební stěna, na které jsou umístěny předměty, které po úderu vydávají různé zvuky. Všechny věci jsou běžně sehnatelné a recyklovatelné. Součástí stěny je též xylofon = dřevěný stojan, na kterém jsou zavěšeny kovové a bambusové roury. Na okraji smyslové sestavy jsou zavěšeny barevné folie, které dětem nejen umožní zábavnou formou pozorovat měnící se okolí, ale podpoří především rozvoj fantazie. Součástí kruhu je také dalekohled (bambusová roura bez optiky), kterým budou pozorovat zvířata, která samy vyrobí z moduritu či keramické hlíny a umístí je v okolí. Pozorované prvky mohou děti během roku obměňovat, různě schovávat a vyhledávat. Tím se zvýší jejich participace na samotném projektu.

Hrací plocha podněcuje rozvoj smyslového vnímání za použití jednoduchých pomůcek.

Hrací plocha CHUŤ-ČICH

Kruh je v části zasahující do svahu olemován nízkou kamennou zídkou, která vyběhá do prostoru a vytváří vyvýšený záhon. Ten je osázen bylinkami a jedlými rostlinkami. Na záhon navazuje písokoviště s váhami. V kruhu je dále kuchyňka a stoleček se sezením, kde mohou děti vařit.

Hrací plocha rozvíjí základní lidské smysly, učí společenskému chování, rozvíjí vymyšlení různých možností, jak si hrát s danými prvky.

Hrací plocha ZVÍŘATA A JEJICH OBYDLÍ

Kruh je umístěn ve skupině vzrostlých buků a stříbrných smrků. Část, která je zasazena do svahu, je vyvýšena a je zde umístěna nora. Svah kolem je osázen vonavými bylinkami a jsou zde rozmístěny hmyzí a motýlí domečky. V kruhu je umístěno vrbové iglú a ptačí krmítka a budky.

Hrací plocha děti seznamuje s různými biotopy a místy úkrytů pro zvířata. Umožňuje sledovat různé druhy zvířat a jejich chování a seznámí je také s různými druhy rostlin.

Hrací plocha NEŽIVÁ PŘÍRODA

Hlavní částí kruhu je dřevěný domeček, který slouží pro ukládání různých přírodních materiálů pro hry. Je zde dřevěná palisáda ve tvaru spirály, výstavka různých druhů kamenů, kladina a lana.

Hrací plocha je dostatečně prostorná a umožňuje dětem nenásilnou formou seznámení s různými přírodními materiály a jejich využitím pro hry.

Druhá část projektu má název „Divoká zahrada“. Nachází se v zadní části parku a je navržena jako menší hřiště pro pohybové aktivity. Její součástí jsou skluzavky zapuštěné do svahu, lana a akátové palisády s celkovou délkou cca 4 m. K relaxaci byla využita kamenná lavička, která byla doplněna dřevěným sedákem. Divoká zahrada je obklopena stávající keřovou vegetací. Třetí část projektu tvoří výsadba vzrostlých stromů, keřů a trvalek.

Celý projekt byl financován částečně formou dotace z prostředků SFŽP, příspěvku KÚ, finančních darů sponzorů a vlastních finančních zdrojů.

Očekáváme, že nová zahrada podstatně rozšíří podmínky a možnosti vzdělávání předškolních dětí v oblasti EVVO. Velikost a členitost pozemku vytváří zázemí, které umožní dětem, učitelkám i vychovatelům trávit co nejdéle část dne v přírodě. Vycházíme z toho, že environmentální gramotnost populace ovlivňuje kvalitu životního prostředí i úroveň péče o přírodní zdroje. Celý koncept zahrady tak zapadá do dlouhodobého koncepčního záměru zařízení a školního vzdělávacího programu, kde kromě jiného je kladen důraz na ekologickou a polytechnickou výchovu, vztah dětí k přírodě a spolupráci s rodiči.

Mgr. Hana Židová,
ředitelka zařízení